

Arche
TV die arche
fernsehkanzel

Ambona telewizyjna z 10.03.2024(Nr 1482)

Oko za oko, ząb za ząb-część 2

Pastor Wolfgang Wegert ©

Cytat:., (12) Kto tak uderzy człowieka, że ten umrze, poniesie śmierć. (13) Jeżeli na niego nie czyhał ale to Bóg zdarzył, że wpadł mu pod rękę, wyznaczę ci miejsce do którego będzie mógł uciec. (14) Jeżeli ktoś zastawia na bliźniego swego zasadzkę by go podstępnie zabić, to weźmiesz go nawet od ołtarza mojego, by go ukarać śmiercią. (15) Kto uderzy ojca swego albo matkę swoją, poniesie śmierć. (16) Kto porwie człowieka, to czy go sprzedał czy też znaleziono go jeszcze w jego rękę, poniesie śmierć. (17) Kto złorzeczy ojcu swemu albo matce swojej, poniesie śmierć. (18) Jeżeli pokłócą się mężowie i jeden uderzy drugiego kamieniem lub pięścią tak, że ten wprawdzie nie umrze ale musi położyć się do łóżka, (19) to gdy wstanie i potrafi chodzić poza domem o swojej lasce, ten który go uderzył będzie uniewinniony lecz da mu odszkodowanie za przymusową bezczynność i za leczenie. (20) Jeżeli ktoś pobije kijem swojego niewolnika albo swoją niewolnicę tak, że umrą pod jego ręką, winien być surowo ukarany. (21) Jeżeli jednak przeżyją dzień lub dwa, to nie będzie podlegał karze, gdyż są jego własnością. (22) Jeżeli dwaj mężowie się biją a przy tym uderzą kobietę brzemienną tak, że poroni ale nie poniesie dalszej szkody, to sprawca zapłaci grzywnę jaką mu wyznaczy mąż tej kobiety, a uiści ją w obecności rozjemców. (23) Jeżeli zaś poniesie dalszą szkodę to wtedy da życie za życie, (24) oko za oko, ząb za ząb, rękę za rękę, nogę za nogę, (25) oparzelinę za oparzelinę, ranę za ranę, siniec za siniec. ”

(2 Mojżeszowa 21, 12-25)

2/ 1482-Oko za oko, ząb za ząb-część 2

Prawo cywilne Izraela, którym się tutaj zajmujemy, jest pochodnią lub przepisem wykonawczym dziesięciu przykazań. Regulowało ono życie cywilne w Izraelu w czasach starego przymierza. Widzieliśmy już, że stosunki cywilne między panem a niewolnikiem zostały uregulowane najpierw w Księdze Wyjścia 21, 1–11.

Innymi słowy obszarem cywilnym jest relacja z bliźnimi, jak wyjaśniają wersety 12 – 21 i tutaj szczególnie chodzi o to – jak szóste przykazanie powinno być stosowane w praktyce, ponieważ nasz fragment zaczyna się od słów: *"Kto uderzy człowieka tak, że ten umrze, na pewno też umrze"* (werset 12). Następny werset pokazuje, że odnosi się też do umyślnego morderstwa. *"Księga przymierza"* nakazuje karę za takie przestępstwo. Dlaczego Bóg rygorystycznie nakazuje karę śmierci za pośrednictwem Mojżesza? Ponieważ odebranie życia innej osobie jest bardzo poważną sprawą. Wskazuje to na wielką wartość jaką Bóg przywiązuje do każdego ludzkiego życia. Co więcej, nie możemy wydać ogólnego oświadczenia, że Bóg jest przeciwny karze śmierci. Dlaczego nie? Pod koniec naszego życia każdy, kto nie żałuje za swoje grzechy, zostanie ukarany niczym innym jak śmiercią- śmiercią wieczną. Dlatego Biblia stwierdza: *"Dusza, która grzeszy, umrze!"* (Ezechiela 18: 20). Paweł wyraża to w następujący sposób: *"Zapłatą za grzech jest śmierć"* (List do Rzymian 6,23), a w innym fragmencie mówi: *"Przeznaczone jest ludziom... Raz umrzeć, a potem stanąć przed sądem"* (list do Hebrajczyków 9,27).

Nie ma znaczenia, czy jesteś za, czy przeciw karze śmierci w tym życiu – pewne jest to, że każda osoba podlega karze śmierci z powodu swoich grzechów.

Sąd Boży skazuje nas na wieczną śmierć. Tak, słyszeliśmy to, gdy przyglądaliśmy się szóstemu przykazaniu (nie zabijaj) ,słyszeliśmy też, że wszyscy jesteśmy mordercami i zasługujemy na Bożą karę śmierci. Ale chwała niech będzie Bogu! On posłał nam Jezusa Chrystusa, aby przez Niego przywrócić sprawiedliwość. Swoją przelaną krwią zapłacił za wszystko, czemu jesteśmy winni (Pierwszy list Piotra 2,24). Dlatego nie podlegamy już sądowi (Ewangelia Jana 5,24). Takie jest przesłanie Biblii, przesłanie Ewangelii.

Oko za oko, ząb za ząb

Na tym tle możemy właściwie zrozumieć Drugą Księgę Mojżeszową 21,23-25: *"Życie za życie, oko za oko, ząb za ząb, ręka za rękę, stopa za stopę, oparzenie za oparzenie, rana za ranę, guz za guz"*. Jest to jedno z najbardziej obraźliwych słów w Biblii. Mawia się, że wzywa do barbarzyństwa, zemsty i odwetu. Nie jest to jednak nic innego niż to, co jest przedstawione w postaci Justitii ,przed wieloma z naszych budynków sądowych znajduje się: rzymska bogini sprawiedliwości, która nosi trzy symbole – wagę, miecz i opaskę na oczy, z poziomą belką i dwiema zawieszonymi na niej szalami. Sprawiedliwa równowaga powinna zostać przywrócona. Dokładnie to wyraża Mojżesz w prawie cywilnym: życie za życie, oko za oko, ząb za ząb. Nie chodzi tu dosłownie o oko lecz o sprawiedliwe wynagrodzenie wyrządzonej szkody. niesprawiedliwe byłoby również, gdyby powiedziano oko za dwoje oczu – możesz wylupać komuś spokojnie oko i nic ci się nie stanie. Byłoby to anarchiczne i przestępczość rozmnażałaby się bez konsekwencji. Byłoby również niesprawiedliwe. Jedno oko za dwoje oczu. Oznaczałoby to: jeśli wylupisz komuś oko, musisz zapłacić za to dwoje oczu – dwa razy więcej.

3/1482-Oko za oko,ząb za ząb-część 2

Byłaby to niewłaściwa i nadmierna kara. Ponieważ w orzeczeniu mogą występować zarówno niedomówienia jak i przesada, zrównoważona waga w ręku Justitii pokazuje, że orzecznictwo powinno być zawsze zrównoważone .

Dokładnie to powiedział Mojżesz kilka wieków przed wymyśleniem Justitii przez Rzymian. On przedstawił zasadę równowagi prawnej słowami: *"Oko za oko, ząb za ząb."* Każdy naród powinien pilnie przestrzegać tej zasady zawartej w izraelskim prawie cywilnym.

Drugim symbolem, który u Justitii widać przed budynkami sądów, jest miecz. Symbolizuje on surowość kary. Sprawiedliwość nie może obejść się bez kary za przestępstwa. To powinno być egzekwowane. Mówi się, że w naszym kraju zapadły już wyroki, które nie zostały wykonane z powodu przeciążenia systemów sądowych ale sprawiedliwość nie jest pobłażliwa, ona dąży do celu. Dokładnie tego uczy nas tekst prawa cywilnego Izraela –ustanowiony na długo przed zaistnieniem sądownictwa. Trzecim symbolem Justitii jest opaska na oczy. Ma to na celu wyrażenie, że sądownictwo nie powinno sądzić według pozycji danej osoby, ale że prawo jest takie samo dla wszystkich. Jeśli spojrzymy na nasz tekst, zobaczymy, że izraelskie prawo cywilne nie czyni różnicy między niewolnikami a wolnymi, między mężczyzną a kobietą.

Taka ostra jak brzytwa sprawiedliwość panuje u Boga. Biblia mówi, że pewnego dnia będziemy musieli zdać sprawę z *"każdego próżnego słowa"* (Ewangelia Mateusza 12,36). W dniu sądu wszystko wyjdzie na jaw: Księga objawienia 20,12 mówi:

"Księgi zostały otwarte... I osądzeni zostali umarli na podstawie tego, co zgodnie z ich uczynkami było napisane w księgach ". Apostoł Paweł również mówi o dniu, w którym Bóg będzie sądził ukryte sprawy ludzkie przez Jezusa Chrystusa według swojej Ewangelii (Rzymian 2,16). Każde włókno twojego istnienia zostanie odsłonięte, ponieważ grzech i sprawiedliwość muszą zostać zrównoważone, ze względu na świętą sprawiedliwość Boga.

Dlatego również Jezus musiał na krzyżu wszystko bezlitośnie wycierpieć. Musiał zadośćuczynić za grzechy swojego ludu i uzyskać dla niego sprawiedliwość. Z tego powodu Bóg nie okazał łaski względem naszego Pana i Boży syn nie mógł być oszczędzony. Zapłacił za każde oko, za każdy ząb, za każdą rękę, za każdą stopę, za każde oparzenie, za każdą ranę, za każdy siniak, ale także za każde złe słowo i za każdą, i każdą złą myśl. Uczynił wszystko ponownie dobrym, abyśmy nie byli sądzeni, ale mogli żyć wiecznie.

Izraelskie prawo cywilne pokazuje nam to wszystko.

Nie samosąd lecz miłość nieprzyjaciół

Niektórzy czytelnicy Biblii mogą zastanawiać się, co Jezus ma na myśli, gdy mówi: *"Oko za oko i ząb za ząb"*. „Ja wam powiadmam nie sprzeciwiajcie się złemu , a jeśli cię kto uderzy w prawy policzek, nadstaw mu i drugi "(Ewangelia Mateusza 5,38 – 39). Jezus nie zaprzeczył tutaj Mojżeszowi. Nigdy tego nie zrobił. Raczej uznał całe Pismo Święte za natchnione przez Ducha Świętego. To, co czyni tutaj a także w innych miejscach kazania na górze.

4/ 1482-Oko za oko,ząb za ząb-część 2

On krytykuje faryzeuszy i uczonych w piśmie, którzy przekształcili tekst prawa , który był przeznaczony dla zwykłych sądów cywilnych, w instrukcję dla samowolnego wymierzania sprawiedliwości. Czyniąc to, podsycali podstawowe instynkty grzesznych ludzi, aby mścić się prywatnie, atakować się nawzajem, odpłacać złem za zło - zgodnie z mottem: *"Jak ty mi czynisz, tak ja tobie"*.

My wiemy: kiedy społeczeństwo wpadnie w tę pułapkę wpada też w anarchię, a najpotężniejsi przywódcy religijni w I wieku chcieli scementować ten rodzaj rażącej niesprawiedliwości, cytując Biblię – *"oko za oko, ząb za ząb"*. Ten rodzaj nadużywania Pisma Świętego istnieje do dziś. Niech Pan nas przed tym chroni! Dlatego Jezus powiedział uczniom *"Niech sędziowie sądzą według prawa oko za oko"*. Ale wy nie jesteście do tego upoważnieni, ponieważ byłoby to samowolne wymierzanie sprawiedliwości, zamiast tego powinniście działać w duchu miłości do swoich wrogów: *"Miłujcie waszych nieprzyjaciół, czyńcie dobrze tym, którzy was nienawidzą, błogosławcie tym, którzy was przeklinają i módlcie się za tych, którzy was znieważają!"* (Ewangelia Łukasza 6,27-28).

Władza państwowa patrząc z drugiej stron, należy do królestwa tego świata i jako władza otrzymała od Boga miecz (na przykład w postaci policji i wojska), na przykład w formie władzy do zwalczania niesprawiedliwości i ustanowienia sprawiedliwości – tak jak uczyni to sam Bóg (w tym czasie lub wieczności).

Nikt nie powinien wierzyć, że Bóg nie ukáže niesprawiedliwości na tej ziemi. Apostoł Paweł daje nam odpowiedź na pytanie, jak powinniśmy postępować w przypadku *"oko za oko, ząb za ząb"*, tymi słowami: *"Najmilsi nie mścicie się sami, ale pozostawcie to gniewowi bożemu, albowiem napisano: pomsta do mnie należy, ja odpłacę mówi Pan"* (Rzymian 12,19) i porównaj z Piątą Mojżeszowa 32,35.

Nie mścijmy się, ale módlmy się i szukajmy dobra naszych wrogów. Osąd pozostawiamy Bogu. On zapewni sprawiedliwość i prawość nam, i całemu swojemu ludowi. Amen!